

Homilie Mons. Dominika Duky OP, arcibiskupa pražského

rozloučení s Mons. ThDr. Otou Mádrem, Praha, 5. 3. 2011

Loučíme se dnes v katedrále sv. Víta s papežským protonotářem, vyšehradským kanovníkem, odborným asistentem Teologické fakulty Karlovy Univerzity, členem řady teologických grémií, redaktorem odborných Teologických textů, autorem teologických publikací etc.

Ne, nebudu vyjmenovávat další tituly a funkce z obavy, aby mě zemřelý nenapomenul. Nikomu z nás, o generaci mladších, nedovolil, abychom ho oslovili jinak než Oto.

Byl to snad důsledek toho, že komunistická justice ho zbavila všeho, chtěla ho zbavit i života. Vězení mu vzalo všechno a připravilo ho i o jeho zdraví. Ano, vím, že to zní paradoxně k jeho 94 letům.

Zde však skutečně neplatilo heslo "*Mens sana in corpore sano.*" či v Tyršově překladu: "*Ve zdravém těle zdravý duch.*" Celý svůj život náš zesnulý přítel a spolubratr Ota pracoval, organizoval s jemu vlastní prozíravostí a zařatostí navzdory dialektickému materialismu. Zvítězil nad všemi prognózami těch, kteří slavnostně každý rok při svých výročích října a února pohřbívali Boha, celý duchovní rozměr lidského života, a pochopitelně počítali hodiny agonie církve. Přesto již před rokem 1968 si povšiml publicista Vítězslav Gardavský, že Bůh není zcela mrtev, o čemž však byli již přesvědčeni levicovní teologové v západní Evropě a v USA, kteří konstatovali smrt Boha a vítězství maoismu. Krátce na to v paprscích Pražského jara Ota organizuje Dílo koncilní obnovy. A kdo nebyl onoho jara 1968 na Velehradě, nemůže pochopit, o čem mluvím.

"*Mens sana et fortis in corpore subtile.*"

Ota křísí k životu církev a ovlivňuje ostatní. Od té chvíle se stává poradcem kardinála Tomáška, aby ho postupně připravil na nástupní roli po kardinálovi Beranovi, což se také událo. O to větší a bolestnější bylo zklamání po 21. srpnu 1968 a v následujících letech. Znovu byl Ota Mádr o vše oloupen a obrán. Zůstává knězem Kristovým a jeho nezlomný duch ho vede v té druhé nejtěžší zkoušce života k napsání eseje O umírající církvi. Nebyl to však projev rezignace a bolestíinství. Znovu v ilegalitě organizuje, píše, vydává, navazuje zahraniční kontakty.

Konečně přichází Velehrad 1985 – událost, která svým důsledkem překvapila všechny podzemní organizátory této pouti, včetně Oty. V tomto okamžiku pochopil význam velehradské poutě jedině Václav Benda, autor eseje "*Jak dál po Velehradě*". Neznamená to však, že by to ubíralo na zásluze Otovi. Bez jeho nasazení, zcela jistě i řady spolupracovníků, by Velehrad 1985 nebyl. Především by se nestal zlomem, kdy církev vnitřně sjednocená převzala iniciativu v zápase s totalitní mocí o svou svobodu ve spolupráci s ostatními iniciativami, které usilovaly o plnou svobodu pro všechny obyvatele této země.

Od Velehradu k listopadu 1989 ke svatořečení Anežky Přemyslovny to byl poslední úsek namáhavé, ale nesmírně dobrodružné cesty. S přihlédnutím k minulým desetiletím můžeme mluvit o vítězné ofenzivě. Byla to léta naplněná radostí, jak napsal Ota: "Krásné na té době bylo, že jsme byli nositeli Boží svobody." Tato léta vyvrcholila 25. listopadu 1989 v této katedrále. Díky Otovi mohl Václav Malý číst prohlášení z balkónu Melantrichu na Václavském náměstí a kardinál Tomášek vyslovil své nezapomenutelné: "Církev je na straně národa." Nástupce kardinála Berana nemlčel v této rozhodné chvíli Českého národa. Díky, Oto.

Mnohým se zdá, že měl být Ota více přítomen na viditelných místech církev po listopadu 1989. Odvážím se tvrdit, že tak jako po Velehradu 1985 byl na večer 25. listopadu 1989 Ota zaskočen. Svatá Anežka vedla svůj národ dál než předpokládala generace mučednických 50. let a Pražského jara. Podruhé dochází ke zlomu, k totálnímu zhroucení impéria zla. Je potřeba nové strategie a mladých sil, proto se Ota chápe iniciativy svědectví a formace se svým přítelem Václavem Vaškem. Rozhoupou zvon nového nakladatelství. Ota se věnuje publikační činnosti a teologické práci. Jeho svědectví o síle ducha, věrnosti a nezlomnosti je výzvou naší církvi v 21. století. Je úpěnlivou prosbou k českému kněžstvu.

O jedno Vás nyní prosím z tohoto svatovojtěšského místa jménem svým a především mých předchůdců, kardinála Josefa Berana a Františka Tomáška. Nedopusťte, aby se mohykán pravých svědků Kristových, náš drahý zesnulý Ota Mádr, stal posledním mohykánem.

Amen. Oto, díky.

Mons. Dominik Duka OP, arcibiskup pražský